

TOponÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

EL REAL DE GANDIA

LA SAFOR

ACADE
MIAVA
LENCI
ANADE
LALLE
NGUA

AJUNTAMENT DEL
REAL DE GANDIA

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA

SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnicolingüístics

RECALL
Josep-Ramon Millet i Pons

TEXT
Jesús E. Alonso López

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia

Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
El Real de Gandia, 72

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament del Real de Gandia i del CEIC Alfons el Vell

ISBN: 84-482-4175-4

Depòsit legal: V-4430-2005

Impressió: Gràfiques Vimar, SL

www.avl.gva.es

EL REAL DE GANDIA

A la mateixa vora del riu Serpis i al bell mig de l'Horta de Gandia, el terme del Real té 6,10 km² d'extensió i 1.859 habitants. La terra és rogenca, regada tradicionalment amb les aigües del riu de Vernissa. Es feien bones hortalisses, hi havia tres molins de tres pedres –dos de farina i un d'arròs– i hi abundava l'arrieria. Els cítrics han tingut el protagonisme econòmic, però des de fa dos dècades la dinàmica industrialitzadora és molt forta per la proximitat de Gandia, la distància amb la qual ha anat acurtant-se. Anteriorment, moltes dones treballaven en la fàbrica Lombard d'Almoines.

En el terme del Real s'han realitzat importants troballes arqueològiques que daten des del paleolític superior fins a l'edat del bronze. Cal destacar, entre altres, la cova dels Teixons i la de Bolta, així com el poblat dels Bancalets. Per les seues dimensions, és ben remarcable també el jaciment de l'edat del bronze del Molló Terrer. En canvi, hi ha molt poques troballes de l'època ibera i romana.

Durant la dominació musulmana, va ser un antic *rahal*, o gran explotació rural, que pertanyia al terme general de Bairén. Precisament de la paraula àrab *rahal* ve el nom de *Real*. Durant l'edat mitjana, era identificat també com a *Benicascaix*. Fins fa poc es conservava el tancat de l'antic hort senyorial, on hi havia un trapig que arribà a ser comprat per una companyia medieval alemanya. El duc de Gandia Alfons el Vell va traspassar a Hug de Cardona, en herència, els llocs del Real, Beniopa i Benipeixcar. Este en va prendre possessió l'any 1425. El 1502, amb l'embranchida borgiana, el poble tornà a formar part del ducat de Gandia. Quedà pràcticament despoblat per l'expulsió dels moriscs el 1609. L'any 1738, el Real es va decidir a denunciar la ciutat de Gandia i els llocs de Benipeixcar i Benirredrà perquè els seus veïns tenien terres en el seu terme i no volien pagar la contribució. Es desencadenà així un procés decisiu, que tingué com a conseqüència la definitiva subdivisió del terme general de Gandia el 1740.

La parròquia té l'advocació de la Visitació de Nostra Senyora. L'any 1535 es va separar de Santa Maria de Gandia, amb els annexos de Benipeixcar, que encara té, Benirredrà i l'Alqueria Nova. Conserva les partides sacramentals des del 1611. En la dècada del 1920 es va construir en el terme un dels grans símbols del catolicisme social: l'oratori del Sagrat Cor de Jesús. I més recentment, el preventori de Nostra Senyora dels Desemparats. El franciscà Carmel Bolta, mort a Damasc el 1860 i beatificat el 1926, ha aconseguit fer-se un gran lloc en la memòria històrica del poble.

L'Arxiu Històric Municipal es troba en gran part en mans particulars. Hi ha hagut una gran afició a la pilota, cosa que testimonia el nom de carrer de Contramà o del Palau, i també al joc de les birles.

ELEMENTS FÍSICS, POBLAMENT I ALTRES LLOCS D'INTERÉS

Orografia

Alt del Badall
Cova de Bolta
Cova del Barranc del Nano
Cova del Potaque
Cova dels Porcs
Cova dels Teixons
el Molló Terror
el Silló de les Senyoretas

Muntanya de Sant Antoni
Muntanyeta del Cor de Jesús
Pla de Pinet
Serra de la Falconera
Tossal de les Botes
Tossal de les Creus
Tossal del Portell
Tossalet de les Botes

Hidrografia

Barranc del Portell
Barranc del Racó de Company
Barranc dels Ullets
Barranquet del Potaque
Motor de l'Olivereta

Motor del Portell
Riu d'Alcoi (o Serpis)
Riu de Vernissa
Séquia del Vernissa

Poblament

Casa de Tres
Casa del Racó de Company
Caseta de Rubén
Caseta del Guitarrer

el Real de Gandia
Urb. Monterreal
Urb. Monterrey
Venta de Jaume

Altres llocs d'interés

Arenal del Barranc de Part
Cementeri
Convent de l'Orde de Malta
el Preventori
Molí de Calduc

Molí de les Finestres
Palau del Real
Polígon industrial
Viver

PARTIDES, PARATGES I VIES DE COMUNICACIÓ

Partides i paratges

Benissacareig
Cuquerella
Darrere del Molí
el Barranc
el Mig Fil
el Portell
el Racó de Company
el Racó de Macià
el Racó del Potaque
el Senyoret

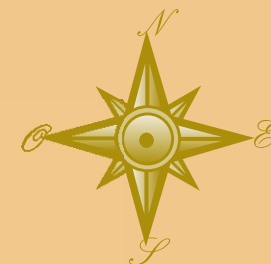
l'Hort Tancat
l'Om
la Illeta
la Basseta
la Bona Vista
la Canta-rana
la Jovada
la Sénia
Racó de Sant Antoni
Racó del Barranc de Part

Vies de comunicació

Camí d'Almoines
Camí de Gandia
Camí de l'Alquerieta
Camí de la Illeta
Camí de la Canta-rana
Camí de la Podadora
Camí de Monterreal
Camí del Molí
Camí del Portell

Camí del Preventori
Camí del Racó del Barranc de Part
Camí del Racó del Potaque
Camí del Sifó
Camí del Vernissa
Camí Travesser
Camí Vell de Xàtiva
Carretera de Gandia a Albaida

Elements físics, poblament i altres llocs d'interés

Partides, paratges i vies de comunicació

